



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Lauacrum concienzie omnibus sacerdotibus perutile**

**Jacobus <de Gruytrode>**

**[Leipzig], 1495**

Ca. nonu[m] no[n] l[icet] h[abe]re b[e]n[e]ficiu[m] q[ui] h[abet]  
sufficie[n]s p[at]rim[oni]o.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-30750**

**S**olum

**N**on licet habere beneficium qui habet sufficiens  
patrimonium

xxxvii.

**C**apitulum nonum

**N**on solum autem clerico non licet habere plura  
beneficia. Sed nec vnum rixice possidere potest  
qui habet sufficiens patrimonium. **U**t habetur.  
xvi. q. vltima in fine et in capi. Clericos. i. q. ij. **E**t  
sunt verba beati Jeronimi. ad damasum papam. Clericos il  
los conuenit ecclesie stipendijs sustentari. quibus parentum  
aut propinquorum nulla bona suffragantur. **Q**ui autem ex  
bonis parentum et suis opibus sustentari possunt si illud quod  
pauperum est. id est redditus beneficiorum recipiunt. sacriles  
gium committunt. et per abusionem talium iudicium sibi mandu  
cant et bibunt. **Q**uid autem sit sufficiens patrimonium relinquit  
arbitrio boni viri. id est dicamini recte rationis scilicet si secundum  
qualitates et statum sue persone habeat de suo patrimonio vi  
ctus et amictum. **E**x quibus patet quod si clerico sufficiunt pro  
non habebit ecclesiastica. ut habetur. xvi. q. i. **Q**uonia quicquid  
et **N**oc etiam sentiunt notabiliores doctores sacre theologie  
et iuris diuini dicentes. quod habens sufficiens patrimonium  
et habet beneficium ecclesiasticum. ea que de beneficio percipit to  
taliter tenet elargiri in manus pauperum. alias mortaliter pec  
cat. **D**icit enim glosa circa canonem superius allegatum. **S**i ha  
bundantes aliquid recipiunt de bonis ecclesie. id est redditus  
beneficiorum siue presentes siue absentes. **L**icet secundum rigorem  
iuris non possit sua portio denegari. **Q**uia nemo tenet suis  
stipendijs militare. **M**ortaliter tamen peccat. si ex sua cupi  
ditate reseruat. **H**ostien. tamen et **U**lricus dicunt. quod clericus  
qui habet sufficiens patrimonium. **S**i deseruit ecclesie siue al  
tari. potest de eius bonis sustentari. **S**i vero non deseruit. vel  
in malos usus conuertit peccat mortaliter. **S**ecundum tamen pre  
dictam et veriorum conclusionem scilicet. **J**ohannis Andree. lau  
rencij et aliorum securus est et tutius quo ad conscientiam et

**C**apitulum **N**onum  
salutem anime. q̄ clericis quibus sua sufficiunt. Vel qui suffi-  
cīēs habent patrimoniū non habent ecclesiastica beneficia  
Nisi forte ut boni dispensatores reddīt beneficiū vel bene-  
ficioꝝ huiusmodi totaliter distribuant pauperibus. Et si  
būis nihil ex eis reseruēt. Nā s̄m q̄ dicit Prosper in libro  
d̄ vita cōtemplatiua ca. x. Et sunt verba spiritus sancti. Pec-  
cata populi mei comedūt. Ubi s̄m eundē aduertendū est  
diligenter. q̄ non habentes p̄ria. ut religiosi monachi. vel  
alii pauperes clerici qui parum habent suscipiētes elemosi-  
nam seu redditus. nō accipiūt peccata sed alimēta. Quibꝰ  
pro sua necessitate indigent. Ita diuites et hī quibꝰ bona  
sua sufficiunt p̄cipientes beneficiorum redditus aut oblatio-  
nes. aut quotidianas distributiōes. nō percipiunt alimen-  
ta. Quia illis habundant. Sed aliena peccata p̄cipiunt et  
suscipiūt non deseruiētes apud deum pro uiuis et mortuis  
quibus bonis utunt. Quia p̄curatores sunt. ¶ Debet em̄  
sacerdotes caste et innocenter ⁊ sancte uiuere. Quia de pa-  
trimonio cristi uiuūt. ut eorū oratiōes sint accepte apud de-  
um omnipotentem. ut sic possunt iuuare animas ī purgato-  
rio existētes. que pro peccatis eorum bona illa obtulerunt.  
¶ Vultus em̄ valet deprecacio iusti assidua. ¶ Uñ legimus  
in vita patrum ordinis predicatorum de fratre ynone quō-  
dam puinciali ī terra sancta humili et diuoto. q̄ semel post  
matutinas orans in ecclesia. cumq; leuasset oculos versus  
lāpatez. vidit vmbra quasi vniꝰ fratris stantis in habitu  
sordido ⁊ nigro. Cumq; quereret ab eo quis esset. Respon-  
dit. Ego sum frater talis qui nuper obiit ⁊ uiues tibi specia-  
lis fui. Querēte autē ab eo quomō sibi esset. ait ī statu saluā-  
dorum s̄nz. Sed quīdecim annis durissimaz sustineo pe-  
naz purgatorij. Cumq; quereret ab eo quare tā dure debe-  
ret puniri. qui tāz religiose ⁊ deuote et seruēter uiuisset. Re-  
spondit. Noli querere cur hoc fiat. Nam equissimū est iudi-  
cium dei. Quia deus nō potest errare. Sed rogo te ut mihi

subuenias. Prior vero p̄miste se libenter facturum quid pe-  
 teret. Cūq; dies illuxisset predictus prior cepit se prepara-  
 re. quanto deuocius potuit ad missam. Et cum cōsecratāz  
 hostiam haberet in manibus cepit deus rogare sub his ver-  
 bis. Domine Ihesu criste. si Goldanus rex babilonis vnus  
 in vinculis teneret et Camerarius ei⁹ qui ei viginti annos  
 seruisset. Et pro seruo suo talem captum peteret. sibi donari  
 Goldanus utique ei nō denegaret. Domine de⁹ meus nō  
 sis ergo durior Goldano rege sarracenoz cāerarius en⁹  
 sum. Et seruiuitā tibi multus ānis. Tenes igif captiuum  
 dilectū fratrem p̄ seruiicio meo peto mihi eum donari a tua  
 clemencia ⁊ misericordia. que est super omnia opa tua. Cū  
 que diu verba ista cū lacrimis multū nō cātū semel vel bis  
 sed pluries orasset post multas lacrimas missaz finiuit. Se-  
 quenti vero nocte stās in oracōe post matutinas dictū fra-  
 trem vidit ante se stantem habitu candidissimo et preclaro.  
 Questuit ab eo. quomodo sibi esset. Respondit. B̄ndicta sit  
 hora in qua natus es. Vb dei em̄ graciaz ⁊ tuaz oracōnem  
 liberatus suz ab omī pena quīdecim annoz. Et ecce ad  
 societatem beatorum vado. Petisti enī me tibi dari a domi-  
 no et dedit me tibi. His dictis euānit. **G** Ante ps. Ecce q̄  
 bonū ⁊ q̄ iocundum habitare fratres in vni. pro hac vni-  
 one ⁊ concordia orabat Christus ad patrem dicens. Johan-  
 xvij. Pater serua eos quos dedisti mihi vt sint vnus sicut et  
 nos vnus sumus. Bonum est ergo et multum necesse post  
 mortez habere vnū bonum ⁊ fidelem amicum qui oret pro  
 ro. **V** mi frater perpende et mente deuota ausculca. Sed si  
 iste prior fuisset sacerdos lubricus et habuisset pulchrā dali-  
 dāz sicut tu habes. aut fuisset p̄rietarius. aut Symoniac⁹  
 superbus. lusor. aut alio vicio moralī quocūq; maculatus  
 nō sic vtiq; ei⁹ oracōes fuissent accepte apud deum. Sic q̄  
 per vnā missam penam videlicet quīdecim ānoz ipsius  
 purgatorij relaxare potuisset fratris vni. **V** quantū valet

psal cxx

Jois 17

**C**apitulum  
oratio vnus iusti assidua. **T**unc considera mi frater tu. et tuis  
similes in tali statu. In quo heu iam cum tua valida perseue-  
rans per vigintitres annos fuisti. quod animas liberaſſes  
a purgatorio. **C**um tamen quociens tu diuina celebras. tocies  
ipm deū quez placare deberes ad iracūdiāz. quantum in te  
est puocas. et non sine causa. Quia tocies eum crucifigis  
et in cloacam immūdiſſimāz corporis ⁊ anime tue crudelit̄  
proicis ⁊c. **Q**uomō poteris placare iudicem cuz tu pl⁹ quā  
millesies reus sis mortis eterne. Cuius filius tam crudeliter  
inhonoraſti. **I**n **U**nde **G**rego. **C**um his qui displicet ad inter-  
cedendū mittit. tunc iudicis animus plus ad iracundiam  
prouocat quam placat. **S**i vero tu et tui similes aliquid  
p animabus facitis oportet q hoc fiat per sacramentuz eu-  
charistie. q ita puruz et integrum est in manibus vestris. si-  
cut in manib⁹ sanctissimi sacerdotis. **E**t hoc iteo. quia vos  
estis ministri sancte ecclesie. q de⁹ diligit q̄uis peccatores  
suis. **S**z scriptū est **N**ō iustū est iuste exequeris. **E**t iteo san-  
cti⁹ esset obmittere sanctū opus ⁊ iustū nisi sancte ⁊ iuste per-  
ficere. **N**on em verbis meremur sed aduerbis. **N**az anie  
in purgatorio existentes bene sentiūt quando vnus bonus  
et sanctus p eis orat. **A**ut quādo vnus lubricus ⁊ crimino-  
sus. **E**t **N**ā legitur exemplū. q quidaz post mortē a paruit  
amico suo carissimo. **Q**ui interrogauit eū de statu suo qui  
dixit se in magnis penis purgatorij esse. **R**ogansqz vt p se  
orationes fieri faceret. **C**um aut ille diceret an vellet a suo  
plebano haberet qui erat totus viciosus ⁊ public⁹ cōcubi-  
nari⁹. **I**lle nihil respōdebat. **S**ed more reuētis capud mo-  
uebat. **D**einde nomianic sibi quendam heremitaz castū. p  
bum ⁊ sanctum virum. **C**ui ille dixit. **T**rinam ille pro me o-  
raret cito me a penis purgatorij liberaret. **E**t hec de. ix. ca.

*Exemplū*

**I**n De his qui redditus beneficiorum dant non in-  
digentibus **C**apitulum dccimū